

Izšla razen nedelj in praznikov vsak dan popoldan.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Inserati: Enostopna politika 60 vin., pogojen prostor 1 K; razglasi in poslano vrstica po 1 K; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Posamezna štev. stane 40 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto 72 K, za pol leta 36 K, za četrt leta 18 K, za mesec 6 K. Za Nemčijo celo leto 77 K, za ostalo tujino in Ameriko 84 K. — Reklamacije za list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

NAPREJ

Glasilo Jugoslov. socialno-demokratske stranke.

OUTLAW:

Celovec.

Epopeje junaških činov na koroških tleh so vendar nekoliko po-
tihnile in počasi se vzdiguje megla
narodnjakarske domišljavosti in slo-
venske anekdotične nadutosti
iznad pohojene pravice. Belo mo-
dro-rdeči psihijater je baje prene-
hal s koroško-navduševalnimi in-
jekcijami in prepustil delovanju go-
spe razsodnosti mal kotiček, da pri-
vabi ona tiste še ne popolnoma raz-
besnele klije v svoje območje.
Seveda imamo malo upanja, da bi
našla ta gospa v naši prestolici pra-
vo razumevanje, ker bo najbrže pre-
malo seznanjena z resničnim polo-
žajem na Koroškem in bo gotovo tu-
di premalo trdna v svoji ponarod-
njačeni energiji. Povabimo jo zato,
da poseti naš divni Celovec —
»false« Klagfurt — in zagotavlja-
mo ji, da bo presrečno sprejeta, ne
od slovenskih src, katera tu žalibog
še niso prišla do izraza, pač pa od
stradajočih nemških sedaj jugoslo-
vanskih državljanov.

Hodil sem po Celovcu od ju-
ranje zore do trde noči, preiskoval
to prijazno tujsko gnezdece od ene-
ga konca do drugega — a utisi so
bili zame Slovenca kaj klavni.
Kam so izginili vsi znaki slovenske-
ga Celovca, kam se je poskrila tista
zatirana raja, ki komaj čaka jugo-
slovenskega odrešenja?

Bodimo pošten in odkritosrčni!
Če hočemo, da pride vsak kraj v
tisti obliki, po katerem hrepeni, mo-
ra veljati vedno in povsod le en pra-
vovek: samoodločevanje prebi-
valstva.

Povedati pa moramo takoj, da
ako so se hotele gotove sile na vsak
način polastiti tega nemškega gna-
zda, potem je bila njih prva dolžnost,
da preskrbe zavojevane kraje tudi z
živežem in da jim prinesejo možnost
življenjskega dihanja. Tako uvide-
ven je bil zadnji in najslabši avstrijski
general, da je v zasedenem
ozemlju takoj upostavljal civilno ob-
last, katera je skrbela za red zase-
denega kraja. In če tudi ni ta črno-
rumena avstrijska civilna oblast nič
posebno koristnega učinila, je ven-
dar vsaj skrbela, da so dobili prebi-
valci zasedenih krajev vsaj mrvico
živeža, če ne že polne skled.

Opravičeno smo se pritoževali
nad krivicami, ktere so se delile
nesrečnejem v zasedenem ozemlju.
Po razsulu avstr. militarističnega
aparata je bila naša slovenska bur-
žoazija polna gnjeva nad neusmilje-
nostmi, ktere so te avstrijske civil-
ne oblasti delile prebivalstvu v Sr-
biji, Crngoriji, Italiji, Rusiji. Naši bur-
žoazni listi, ki so zajeli pravičnost in
človekoljubje nekako v zakup, so

bili neumorni, da so zasledili tudi
najmanjšo krivico, ki se je dogodila,
ne oziraje se nato, ali je prišlo poro-
čilo o nji iz verodostojnega vira ali
ne. Opravičeno se je pričakovalo,
da bo slovenska, oziroma jugoslo-
vanska poklicana sila v enakem pri-
meru ravnala usmiljeno, ako ne že
pošteno in pravično.

A kaj smo doživeli? Po zase-
denju Celovca še danes ni upostav-
ljena civilna oblast, ki bi uredila
žalostne razmere zasedenega ozem-
lja. Prebivalstvo Celovca je odr-
zano tako od Jugoslavije kakor od
Nemške Avstrije. Od te ne more
dobiti živeža, ker preko demarka-
cijske črte niti nemška gosenica ne
more in Jugoslavija ne pošlje ži-
veža, najbrže ker si hoče potem iz-
stradanja pridobiti ljubezen koroških
Nemcev.

Državni uradniki danes ne vedo,
kako naj opravljajo posle, ne vedo
so li nemško-avstrijski ali jugoslo-
vanski služabniki, ne vedo, kje imajo
prejemati svoje službene prejemke,
kam se imajo obračati v službenih
zadevah. Brezposelnosti ne dobivajo
podpor, hiralnice, zavetišča bolnice
so brez sredstev. Pošta, brzojav, že-
leznica ne posluje za te reževe, ne-
go le za raznovrstne verižnike. Ko-
misije hodijo po Koroškem in zasle-
dujejo po svojih, nad vse »vestnih in
sposobnih« članih zadnje od Nema-
cev pomandran bilko, sčuvajo naše
uslužbenice in netito sovražstvo do
slovenskega naroda. Konji se pasejo
po žitnih poljih, kjer niso pokosili
zelenega žita, uničujejo se posestva,
kosilo se pa kuri s polištvom. Vse
to v znamenju tako svetovnozna-
nega jugoslovenskega gostoljublja!

Mi zahtevamo od Italijanov pra-
vice in poštenega ravnanja z našimi
sorodniki v Primorju — zahtevamo
tudi od sebe isto napram nedolžnim
prebivalcem tistega, četudi majh-
nega ali velikega dela Koroške, ki
ne bo nikdar hotelo in nikdar moglo
čutiti ljubezni do sebi tujega go-
spodstva. Kar zahtevamo zase, pri-
znajmo tudi drugim.

To bi moralo veljati za vse Slo-
vence, tudi za najbolj zakrknjene
buržoazije. Ako je gotovim meše-
tarjem radikalno jugoslovanstvo
»business«, naroda mora biti jugo-
slovanstvo poštenje in ponos.

Od nas jugoslovenskih socialis-
tov pa zahteva ta doba in ta ža-
lostna usoda trpečega naroda na Ko-
roškem še nekaj več: socialnega so-
čutja in od pomoči. Naše delavstvo
naj pove delavstvu na Koroškem
jasno in odkrito, da obsoja vsako
nepošteno in krivično ravnanje ka-
teresihodi buržoazne gospode. Naša

konzumna društva naj priskočijo
koroškim konzumom na pomoč, da
se vsaj gospodarsko organizirano
bedno ljudstvo otme stradanja in
bedi.

Ne bomo s sovraštvom in ma-
ščevanjem pridobili Koroške, nego
z ljubeznijo in pravim jugoslovan-
skim gostoljubjem. Le s poštenjem
in pravičnostjo bomo osvojili srca
koroških nesrečnežev. S krivicami
in šovinistično odurnostjo bomo pa
zanetili plamen večnega odpora.

Imunitetno vprašanje.

Beograd, 25. junija.

Včerajšnja seja je bila sicer dol-
gočasna; razprava o popolniti od-
vetniške postave je bolj ali manj
stvar odvetnikov in pravnikov, za-
to so se glavno le-ti pečali s pred-
metom. H koncu se je pa so prišli v
razpravo trije predlogi imunitetnega
odpoda, in sicer, da se izročita po-
slanca Nedelkovič in Peteljan sodi-
šču, poslanca dr. Miladinoviča pa da
se ne izroči. Narodno predstavni-
štvo je nato poslance Nedelkoviča
izročilo sodišču. Glede izdaje posl.
sodruka Peteljana sodišču pa je na-
stopil sodrug Anton Kristan proti
predlogu imunitetnega odpoda, ki
pravi, da je »odbor našao, da je po-
slanika treba izdati sudu, jer drži,
da je dielo takove prirode, te se na-
ime napada na čast čitavog jednog
reda i pojedinih članova njegovih,
pa da je potrebno dati im moguć-
nost, da se brane na sudu od iznatihi
napadaja.«

O predlogu imunitetnega odpoda
je poročal profesor dr. Ladislav
Polić.

Sodrug Anton Kristan je glasom
stenografskih beležk izvajal proti
poročilu g. posl. Polića tako-le:

Predlagam, da se predlog imuni-
tetnega odpoda ne sprejme in da se
tovariš Peteljan ne izda sodišču. Ne
morebiti zaradi tega, ker bi se mo-
rebiti tovariš Peteljan hal sodišču!
Zadeva je namreč sledeča. List »Na-
prej«, katerega odgovorni urednik
je bil takrat tovariš Peteljan, je kri-
tiziral v dobi, ko tovariš Peteljan še
ni bil poslanec (dotični članek je iz-
šel dne 11. februarja t. l., ko tovarš
Peteljan še ni bil član Narodnega
predstavništva) plače notarskih
uslužbenecv in notarskih kandida-
tov v Ljubljani in Sloveniji sploh.
Dokazal je, da plačuje en ljubljans-
ki notar po 180 kron mesečno svo-
jemu notarskemu kandidatu, ki dela
že več let v notarski praksi. Imeno-
val je notarje, ki tako plačujejo svo-
je osobe, za umazance in krvosese.
Pri tej priliki se je v »Napreju« kon-
statiralo tudi, kako plačujejo notar-
ske kandidate nekateri drugi notar-

ji. Notarski kandidati s štiriletno, da
celo s sedemletno notarsko prakso,
so dobivali konec leta 1918. meseč-
no po 300 do 420 kron; povdarjam:
konec leta 1918. v sedanji draginji!
Take reči je dotični članek na pri-
meren način ožigosal. Osebnost se ni
žalil nikdo! Tovariš Peteljan takrat
ni bil poslanec in je objavil članek
popolnoma v zavesti, da more in da
bo tudi resničnost vseh trditvev pri
eventualni tožbi dokazal. Jaz — in
on tudi — bi bila za to, da bi se raz-
prava o tožbi notarjev vršila, ali —
stvar je principijelne narave. Mi ne
moremo tovariša poslance Peteljana
izročiti, ker ne gre za osebnost žalje-
nje, ampak za kritiko socialnih raz-
mer; poslancem pa mora biti vedno
dana možnost, da smejo in morejo
kritizirati. Žaliti osebnost ne sme po-
slanec. Za take pregreške ga je pač

izdati sodišču. Prav tako ga je iz-
dal vedno, kadar gre za moralne
ali materijalne pregreške — nikdar
pa ne more parlament izdati poslan-
ca sodišču, če je kritikoval — pa če
še bolj ostro kot je v letem slučaju.

Zato predlagam, da se predlogu
imunitetnega odpoda ne ugoditi in da
se tovariš poslanec Peteljan ne izro-
či sodišču. (Splošno odobravanje).

Za posl. sodr. Ant. Kristanom sta
govorila posl. dr. Puc (dem.) in Kr-
nic (Nar. klub), ki sta se pridružila
izjavljanjem sodruka Antona Krista-
na. Pri glasovanju je zbornica so-
glasno odklonila predlog imunitet-
nega odpoda in sprejela protipredlog
sodruka Antona Kristana.

V dananji seji se bo razpravljalo
o vseučiliškem zakonu, o zakonu
glede ljudskih šol ter o zakonu gle-
de moratorija v Srbiji.

Vabilo na naročbo.

Cenjene naročnike, kojim poteče
konec meseca naročnina, prosimo,
da jo pravočasno obnove. Obehem
se obračamo tudi do vseh naših za-
upnikov in somišljenikov, da z ne-
umorno agitacijo množe število na-
ročnikov.

Močno razširjen delavski tisk je
za delovni razred najboljšo orožje,
s kojim se lahko bori za svoje pra-
vice proti kapitalizmu. To uvidevalo
nasprotne stranke le predobro in
skušajo ovirati širjenje ideje socia-
lizma potom tiska z vsemi večkrat
jako nečednimi pomočki. Zato je
tembolj dolžnost slehernega prole-
tarca, da je naročnik lista in da mu

skuša pridobiti vedno novih čitate-
ljev.

Naj bi ne bilo delavske družine,
kjer bi se ne čital »Naprej«.

Upravi pogosto prihajajo tudi pr-
tožbe, da se naročnikom dostavlja
list jako neredno ali pa ga sploh ne
prejmejo. V vsakem takim primeru
prosimo prizadete, da nam neredno-
sti takoj javijo, ker le na ta način
je mogoče priti v okom nedostatom
in poiskati vzrok neredu, ki ga več-
noma ne zakrivi uprava.

»Naprej« stane na mesec 6 kron,
za četrt leta 18 kron, za pol let
36 kron, za celo leto pa 72 kron.

Brzojavne vesti.

Jugoslavija.

Celovška kotlina.

LDU, Saint Germain, 24.
(DunkU-Zakasnelo) Nemško-av-
strijsko mirovno zastopništvo bo na
mirovni konferenci ugovarjalo radi
določitve meja za okupacijske cone
v celovški kotlini. Nameravana črta
da ne odgovarja etnografskim raz-
meram in da teče preblizu Celovcu.

Italijani snubijo Hrvate.

LDU, Zagreb, 23. (DunkU-Za-
kasnelo) Glasom vesti iz Rima, do-
šlih semkaj po ovinkih, se je baje
Italija izjavila pripravljeno, odreči
se važnim pridobitkom in pravicam
izhajajočim iz londonske pogodbe,
če ostane Hrvatska svobodna in od
Srbov neodvisna dežela. Že v lon-
donskem paktu da je bila Reka od-
kazana hrvatskemu območju. Italija
da priznava te določbe, in da vzpo-
stavi ves svoj vpliv v smeri da Reka

nikakor ne pride pod sedanjo jugo-
slovensko vladno. Neodvisna Hrvat-
ska da ni nikak nevarnost za Italijo,
pač pa velika Jugoslavija, za katero
se skriva srbska vladeželost.

Radičev protest pariški konferenci.

LDU, Zagreb, 23. (DunkU-Za-
kasnelo.) Znanj vodja seljakov Stje-
pan Radič, ki je še vedno zaprt, je
poslal zopet nov protest na pariško
mirovno konferenco v katerem ob-
dolžuje regenta Aleksandra, da je
prelomil besedo, in v katerem trdi,
da je regent ob svoječasnih poga-
janjih z demokratičnim narodnim
svetom zagotovil federativni vladni
sistem za Jugoslavijo in varovanje
hrvatske avtonomije. Radič trdi, da
ravnajo Srbi in z njim regent Alek-
sander z Hrvatsko, kakor z osvoje-
nim ozemljem, da so nasilne rekviz-
icije in vojaške nasilne odredbe na
dnevem redu in da so Hrvati čisto
enostavno podjarmljeni narod. Ker je
Radič pri ententi v visokih čisljih,

LISTEK.

Av gust Strindberg:

Bedakova izpoved.

Prelotil Fran Albrecht.

(Dalje.)

Toda mejna črta demokratičnih nagljenj baro-
novih je druga nego moja in moji domisleki ne
žanjejo njegovega odobravanja. Stanovski duh
zmaguje v njem: že prelistava knjigo urne in
se ustavi šele pri večji kompoziciji, ki pred-
stavlja upor iz leta 1868.

— Vidite, je rekel z zlobnim smehljajem,
kako smo pokončali to drhal!

— Ali ste bili navzoči?

— Če sem bil navzoč! Bil sem dodeljen
straži ter sem imel povelje, braniti tribuno, ki
se je nahajala nasproti spomeniku, katerega je
umnožila napadla. V mojo čepico je priletel ka-
men. Dal sem porazdeliti patrone, ko je pri-
lezdil kraljev sel in prepovedal moji četici stre-
ljati. Tako sem ostal cilj za krogelje in tarča za
kamenje, s katerim me je obsipala ta sodrga.
Da, pokoril sem se za to, ker sem ljubil to
drhal.

Oddahnil se je ter nadaljeval s smehom.
iščoč mojih pogledov:

— Saj se pač spominjate te zgodbe?

— Čisto natanko! Pridružil sem se spre-
vodu diakov.

22

Zamolčal sem mu, da sem se pridružil
prav ti drhali, v katero je hotel streljati. Bil
sem srdit, ker so pridržali to tribuno za po-
sebe izvoljence in izločili ljudstvo od siav-
nosti. Postavil sem se tedaj na stran napadal-
cev in zelo natanko sem se spominjal kame-
njev, ki sem jih zalučil proti vojakom na straži.
V tem trenutku, ko sem ga slišal izgo-
viti besedo »drhal« z aristokratskim naglasom,
mi je bilo jasno, čemu se je v meni nehoti
vzdramila bolazen, ko sem vdrl v to trdnjavo
sovražnikovo; in poteze mojega prijatelja ki
so se ob mojem zasmehu izpremenile, so še
bolj oplašile moj pogum. Plemensko sovraštvu,
stanovsko sovraštvu in tradicije so vstale
med nama kot zid, ki ga ni moči prekoračiti,
in ko sem ga opazoval, kako je držal sabljo
med kolena, častno sabljo, koje ročaj je krasil
kraljevi podpis, ki mu je daroval sabljo, sem
živo čutil, da je najino prijateljstvo izumetni-
čeno, delo žene, ki je bila edina vez med nama
dvema. Njegov ošabni ton, izraz njegovega
lica je vse bollinoli harmoniral z okolico in ga
oddaljeval od mene. Da bi se zopet zblizala,
sem zaokrenil pogovor. Vprašal sem ga po
baronici in hčerki. Njegovo lice se je zjasnilo.
Izgledilo se je in zadobilo spet običajni izraz do-
brodušnosti. Ko sem se začutil spet na trdnih
tleh, sem si dovolil, da pod dobrotnim pogle-
dom ludožrca, ki se igra s pritlikavcem, iz-
trgam temu orjaku par dlak iz njegove dlake.
— Ne-li dragi prijatelj, sem rekel, za ve-
likonoč vas obišče sestrična Matilda?

— Gotovo.

— Potem ji bom prišel dvoriti, sem se
osmelil.

Izpraznil je svoj kozarec in dejal z zlim
smehljajem in z licem dobrotnega ludožrca:

— Saj lahko poskusite.

— Poskusiti? Ali je morda že drugje
vezana?

— Ne... da bi vedel! Vendar pa... zdi se
mi, da... Vsekakor treba poskusiti.

In z glasom globokega prepričanja je
dodaj:

— Lahko se zgodi, da pridete na svoj
račun.

Nekaj zaničljivega je ležalo v tej brezob-
zirni sodbi. Ta razžalitev je vzbudila v meni
prešerno željo, kljubovati temu v besedah ve-
likemu gospodu. Hkrati sem se hotel obvaro-
vati zločinske ljubezni s tem, da bi jo prenesel
na drugo osebo: srečna misel! Slednjič bi na
ta način preskrbel zadoščenje baronici, nža-
ljeni v njenih pravičnih čustvih.

Znočilo se je. Dvignil sem se, da grem do
mov. Stotnik me je pospremil mimo straž.
Pred ograjo sva stisnila drug drugemu roko.
Krepko je udaril v mojo dlan, ko da me hoče
izzivati.

Napočila je pomlad. Sneg se topi, ceste so
se oprostile svojega ledenega tlaku. Že prodal-
alo sestradani otroci šopke leternic. V izlož-

benih oknih cvetličaren razgrinjajo ozadje ro-
dodendri in druge rane cvetke čar svojih
barv; pomaranče žare v oknih prodajalenj
morski raki, redkvice in alžirski karfilj leže
po stolnicah kupčevalcev. Pod severnim mo-
stom izžarevajo grebeni valov solčne žarke.
Na obrežjih nadevajo na parnike vrvi in jih
barvajo z morsko-zeleno barvo ter škrlatno
rdečim cinobrom. Može, utrujeni od teme, se
krepčajo pod solničnimi žarki in žival v človeku
začuti želo žarkega poželenja. Gorje slabotnim,
kadar se vrši to plemensko prebiranje, ko od-
pre ljubezen zadržanim strastem svojo prosto
pot.

Že je dospela krasna vražica. Nastanila
se je pri baronu.

Zelo sem pozoren napram njej. Ker je oči-
vidno o vsem poučena, se norčuje iz mene. Ko
sva skupaj četveročno igrala fantazijo na
klavirju, je pritisnila desno stran prsi na mojo
levo roko. Baronica je to opazila in trpi vsled
tega. Baron noli ljubosumnosti; venomer preži
name s srditimi pogledi. Zdaj je razljučen radi
svoje žene, zdaj me spet obtožuje radi sestr-
čine. Ko zapusti svojo ženo in jame šenetati v
kodu z mladim dekletom, se zabavam jaz z nje-
govo zupuščenno ženo. To ga razburi in takoj
nama stavi nerodno vprašanje, ki prekine na-
šin pogovor. Odgovarjam mu z zlim smehlja-
jem; da, često ga niti ne poslušam.

(Dalle prih.)

upajo njegovi pristaši, da bo ta protest dovedel do osvoboditve Hrvatske iz srbske nasilne nadvlade.

Konzul v Sidney.

LDU. Beograd, 26. Za časneza konzula kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev v Sidneyu je imenovan Viljem Brocke.

Urad borze za delo.

LDU. Beograd, 26. Na inicijativu ministra za socijalno politiko Jož. Gostinčarja se je otvoril začasen urad borze za delo, čegar naloga je, da zbira vse podatke o ponudbah in zahtevah delavskih moči in da posreduje pri delodajalcih za delo. Urad se nahaja začasno v zgradbi razredne loterije. Posredovanje je brezplačno.

Po svetu.

SVET ČETVORICE.

LDU. Saint Germain, 24. (DunkU. — Zakasnelo.) Svet četvorice se je imel glasom »Petit Parisien« bavit danes zopet s koroškimi vprašanjem, je pa v glavnem razpravljalo o potopitvi nemškega brodovja. Preden bi se kaj ukrenilo, se ima počakati na poročilo admirala, ki se ga je nujno zahtevalo. »Petit Parisien« meni, da se podpis miru ne bo mogel izvršiti pred petkom ali soboto. Pričakuje se, da bo Nemčija izročila danes seznam svojih pooblaščenecv. Potem mora ententna komisija šele pregledati pooblastila ter bo tudi potrebno natisniti prejšnjo ugovodbo, ki ima obsegati imena nemških pooblaščenecv. Prava pogodba bo tiskana na japonskem papirju in vezana v usnje. Prvikrat v zgodovini ne bo istina, ki naj velja kakor original pisana na reko, nego bo tiskana. Kot italijanski zastopniki bodo podpisali pogodbo Sonnino, Imperiali in Crespi. »Petit Journal« javlja, da je gotovo, da bo Wilson odpoval še takoj zvečer po podpisu. Njegovi kovčeki so bili že odposlani.

Položaj Italije neugoden.

LDU. New York, 24. (DunkU. — Zakasnelo.) (Brezlično.) Pariški poročevalci newyorških časopisov brzojavljajo, da smatrajo v Parizu položaj v Italiji za direktno vznemirljiv. Zaupni in drugi viri poročajo soglasno, da je finančni položaj Italije zelo neugoden in da izgublja denar dan za dnem na vrednosti. Zavezniški strokovnjaki se bojijo, da bo Nemčija takoj po podpisu mirovne pogodbe prevladala vse italijansko gospodarsko življenje.

Albanci za svoje neodvisnosti.

LDU. St. Germain, 24. (DunkU. — Zakasnelo.) Albanska delegacija je na mirovni konferenci ponovno protestirala proti temu, da se Valona prisodi Italiji v smislu londonskega pakta, ker bi v tem primeru tudi Grki in Srbi nastopili s svojimi zahtevami. Albanija zahteva obnovitev neodvisnosti.

Izjava nemške vlade.

LDU. Berlin, 24. (DunkU.) (Zakasnelo.) Poslanik von Haniel je po nalogu državne vlade poslal večer ob 16. uri 40 sledečo noto na pooblaščenca aliranih in asociiranih vlad: Vlada nemške republike je z veliko bolelostjo razvidla iz zadnjega sporočila aliranih in asociiranih vlad, da so odločene, izsiliti s skrajno silo od Nemčije tudi sprejem onih mirovnih pogojev, ki — ne da bi bili materijalne važnosti — zasledujejo namen, odvzeti nemškemu narodu njegovo čast. Z nasilnim dejanjem se ne more zadeti čast nemškega naroda. Da bi jo branil na zunan, primanjkuje nemškemu narodu po gostastem trpljenju zadnjih let vsako sredstvo. Klonišči premočini sili in ne da bi s tem popustila na svojem stališču o nezastisljavi krivci mirovnih pogojev, izjavlja vlada nemške republike, da je pripravljena, sprejeti in podpisati mirovne pogoje, naložene ji od aliranih in asociiranih vlad.

IZGREDI V BERLINU.

LDU. Berlin, 23. (DunkU. — Zakasnelo.) Razburjenje ljudstva radi visokih cen za sadje in zelenjavo je danes izzvalo izgrede. Velika množica je navalila na sadne vozove in jih opleni. V kratkem času se je nabrala tisočglava množica, ki je napadla tržnico v Ackersstrasse. Pri tem so bližnje trgovine z živili popolnoma izropali; množica se je valila nato v Brunnenstrasse in tudi tam ropala po trgovinah. Popoldne je to plenjenje zavzelo še večji obseg. Tudi po drugih cestah so bili veliki izgredi. Vdrla se tudi v trgovino z oblekami in kradli blago. Policija je alarmirala vojaško stražo. Razpostavili so močne vojaške patrle, strelnice in revolver-

ske topove. Škoda je velika. Pozno popoldne so se izgredi nekoliko pomahal. Odrejene so obsežne vojaške priprave.

Kontreadmiral Reuter pred vojaško sodišče.

LDU. Amsterdam, 24. (DunkU. — Zakasnelo.) Glasom »Telegraaf« poročajo »Times«, da bo kontreadmiral von Reuter postavljen pred vojni sodišče radi prekršnje doleob premirja interniranih nemških ladij. Pariški zavezniški svet bo dolečil rok za razpuro.

Proračun dunajske občine.

LDU. Dunaj, 23. (DunkU. — Zakasnelo.) Glavni proračun dunajske občine za upravo leto 1919-20 izkazuje po poročilu »Rathauskorrespondenz« skupno potreščino 320 milijonov kron proti 365 milijonov prejšnjega leta. Dohodkov je za 417 milijonov. Nepokriti primanjkljaj znaša 403 milijone. Glavni vzrok primanjkljaja je v tem, da so se osebni izdatki zelo močno povišali, in sicer na 260 milijonov proti 95 milijonov prejšnjega leta. Za ubožne otroke in mladinsko oskrbo je postavljen znesek 40 milijonov, za oskrbo jetičnih 9 milijonov, za podporo brezposelnih 30 milijonov kron.

Amnestija v Nemški Avstriji.

LDU. Dunaj, 26. (ČTU.) »Allgemeine Zeitung« poroča iz Pariza: Takoj po podpisu mirovne pogodbe bo proglašena splošna amnestija.

PORTUGALSKA PRIZNALA ČEHOSLOVAŠKO.

LDU. Lyon, 27. (Brezlično.) Pariški poslanik portugalske republike je s pismom, datiranim z dne 21. t. m. obvestil pariško delegacijo čehoslovaške republike, da je portugalska vlada priznala čehoslovaško kot neodvisno in suvereno državo.

Čehoslovaki tiskajo svoje bankovce.

LDU. Praga, 26. (ČTU.) Včeraj je imel bančni osek finančnega ministrstva pod predstvom dr. Rašina sejo. Izgotovili so prvi bančni izkaz, sprejeli poročilo o tisku bankovcev in razpravljali o tozadevni pogodbi z American Note Company. Ogledali so si vzorce novotiskanih bankovcev po 100. 5 in 1 krono.

Premirje na Slovaški fronti.

LDU. Praga, 26. (ČTU.) Situacija je na frontah neizpremenjena. Obojestranski pozvani zastopniki se v Bratislavi pogajajo za določitev nevtralnega pasa.

Pomorska zveza New-York — Odesa.

LDU. Sayville, 23. (DunkU. — Brezlično.) (Zakasnelo.) Američansko brodersko društvo hoče uvesti transportno službo med New Yorkom, Levanto in Crnim morjem. Luke, v katerih naj njegove ladje redno pristajajo, naj bodo: Carigrad, Ponsanca in Odesa.

Narodno predstavništvo.

LDU. Beograd, 26. Na snočni seji narodnega predstavništva so večji del debate izpolnjevale interpelacije poslanca Zlatiča (demokratske zajednice) in poslanca Bogviča (Narodni klub) na vojne ministra in na ministra za notranje stvari zaradi dijaških demonstracij. V utemeljevanju svojega vprašanja je poslanec Zlatič rabil ponekod tudi izraze, ki jih je vojni minister smatral za razžaljenje srbskega častniškega zbora, proti kateremu je odločno protestiral. Rekel je, da so srbski častniki v sedemletni borbi dokazali, da so pravi sinovi svojega naroda in da zaslužijo spoštovanje. Poslanec Zlatič je odgovarjal vojnemu ministru in razpravljalo o odnosih med meščani in vojaštvom. Njegova izjava je na ministrskih klopih izzvala odpor in proteste. Poslanec Segvič je postavil vprašanje na ministra za notranje stvari in za prosveto in zahteval zaščito vseučiliške mladine ter zadoščanje za aretirance.

Minister Pribičević izjavila, da ni izdal ukaza za streljanje in da je odredil strogo preiskavo, ki še ni končana. Obetal je, da se bo najstrožje postopalo proti onim, ki se izdali odredbo za rabo orožja, ako ni bila opravljena. Naglašal je posebno, da se je med dijaške vmešalo mnogo drugih elementov, ki ne pripadajo k nim.

Minister za prosveto Davidović je odgovarjal Segviču, da vseučiliška oblast ne more postopati proti vojaški oblasti, ker vseučiliška oblast ne more sama oceniti, ali so dijački še pod vojaško oblastjo ali ne. Nato preide zbornica na dnevni red, ki obsega dve točki: O izre-

membi in dopolnitvi zakona o ljudskih šolah in o učiteljskih plačah.

Minister Davidović je naglašal velike zasluge učiteljstva za prosveto in blagostanje naroda in izjavila, da je domovina dolžna dvigniti učiteljstvo materijalno in kulturno na tako stopnjo, da more brez brige za vsakdanji kruh vršiti svoj vzvišeni poklic. Zakon, ki določa odredbo, da se plače učiteljstva regulirajo od 1. decembra t. l., je bil načeloma soglasno sprejet. Specijalna debata o tem bo v petek. Jutri se na dnevnem redu odgovori na interpelacije.

Tekom današnje seje je predlagal predsednik, naj sekcije izvolijo nov odbor za razpravljanje zakonskega načrta o sodnem postopanju, ker se izvoljeni odbor doslej še ni sestel. — Preide se na dnevni red.

Posl. Stanko Banič (Jugoslovanski klub) utemeljuje svoje vprašanje na ministra za trgovino in industrijo o prepovedi izvoza vina. Zahteval je svoboden izvoz vina, ker trpi Dalmacija vsled prepovedi ogromno škodo.

Minister za trgovino in industrijo je odgovarjal, da se ni moglo dovoliti izvoza vina v Nemško Avstrijo, ker ga ni hotela sprejeti kot blago, za katero bi dala kompenzacijo. Vino je smatrala samo za blago, ki bi ga hotela sprejemati za krone. Pri pogajanjih je šlo za količino vina v vrednosti dveh milijonov kron. Mu pa nismo imeli interesa, da bi se prepravili z avstrijskimi kronami. Po dogovoru s čehoslovaško republiko se more vino uvažati v čehoslovaško republiko svobodno, kakor tudi vse ono blago, ki spada pri nas v svobodno trgovino. Ministrstvo ni krivo, ako se vino ne uvaž v ostale dežele in da ententa vina ne zahteva.

O interpelaciji se je razvila obširna debata, na kateri je govorilo več govornikov.

Posl. Stojan Ribarac interpelira ministra za prehrano o tem, kakor se je dogovorilo glede izmene blaga med ministrstvom za trgovino in čehoslovaško republiko. Pripomnila, da se je za tem ministrstvo za promet sporazumelo s čehoslovaškimi delegati o dobavi premoaga za izmenno meso in masti. Ta sporazum je imel za posledice mnoge nepravilnosti. Belgrajska klavniška družba je poslala ministru v tej zadevi ponudbo, da bo dobavljala meso iz subotičke klavnice ter je zahtevala, naj se ji olajša dobavo mesa v Volvodini. Pri vsej tej zadevi se je delalo kakor da bi obstojala belgrajska klavniška družba, akoravno faktično ne obstoji. To je bila popolnoma nova družba, ki se je šele osnovala in katere uprava ni bila v Belgradu. Kljub temu je ta družba postojala in uvažala meso in mast v čehoslovaško pod naslovom, da dela za našo državo, ki bo od čehoslovaške dobila premoag in sladkor, a dobili nismo ničesar. Ni nam jasno, ali je bil ves dogovor sklenjen samo navidezno, da se varujejo koristi nove klavnične družbe. Tukaj so se zapostavili državni interesi in ker ta družba ni bila protokolirana, je jasno, da je bila samo družba špekulantov.

Ministrski predsednik dr. Korošec odgovarja, da je bil ta dogovor sklenjen 7. januarja in da je ta dogovor sklenil bivši minister za prehrano Jovanović s pooblaščenecem čehoslovaške republike. Ministrstvo za prehrano ni dobilo niti kredita za sladkor, niti skladišč od uprave monopolov. Od premoga je došlo v Zagreb 300 vagonov, a ta premoag je zaplenilo železniško ravateljstvo. 48 vagonov je došlo v Subotico, a kje so ostali vagoni, ne ve. Zdi se, da so bili zaplenjeni v Nemški Avstriji. A čehoslovaki so dolžni, da nam pošlejo še 3000 vagonov premoaga, ki pa jih ne morejo odposlati, ker nimajo železniških vozov. Naše obveznosti je izvršila subotička klavnična družba, ki je izrekla, da dela v sporazumu z belgrajsko klavnično družbo.

Posl. dr. Škorič (nacionalec) pravi, da se vidi iz Ribarac interpelacije, da je naša družba bolna. Lastnika subotičke klavnice sta Hartman in Kohn, madžarska tvežka, neprijateljca naše države. V to družbo je tudi vstopil dr. Voja Marinković. Prej ko je naša vojska došla v Subotico, je ta tvežka tihotapila svinje in jalca v Madžarsko. Zato je nepravilno, da se je izdalo dovoljenje takim ljudem. V njenih knjigah se nahajajo postavke po 10.000 do 20.000 kron pod naslovom »Dano odvnetikom«! Rejstvo je nadale, da stanuje v hiši tega Hartmanna naš general Mitrovič, za vse to navaja dokumente preiskave in navaja, koliko je družba zaslužila in vrašila, koliko so zaslužili oni,

ki so hoteli tem gospodom omogočiti osnovanje družbe koplčenje kapitala. V to družbo je vstopil kot član tudi župan Matijević, ki sodeluje na ta način, da odvzame ljudstvu svinje in jih daje klavnic Hartmanna in Kohna.

Posl. dr. Marinković pravi, da so netočna izvajanja predgovornika. Belgrajska klavnična družba obstoja in je on član uprave. Razlaga, kako je došlo do tega, da je belgrajska klavnična družba prepustila dobavo mesa klavnični družbi v Subotici.

Ministrski svet je imel danes zelo važno sejo pod vodstvom regenta Aleksandra v zvezi z vestmi z mirovne konference in položajem ki je nastal v sporu z Italijo in z oziroma na izpremembo italijanske vlade. Razpravljalo se je tudi o poročilih, ki sta jih prinesla v Belgrad dva eksperta naše mirovne delegacije, (minister Danković), da bo namreč jugoslovila morala sprejeti največji del vojnih stroškov blivše avstro-ogrške monarhije. Jugoslovila bi imela plačati 3 milijarde kron, poleg tega samo Bosna 250 milijonov K. Nato se je sestel takoj ministrski svet, ki se je posvetoval ves dan, dopoldne in popoldne. Ker se je uvidelo, da se more razpravljati o tej stvari le na sami mirovni konferenci, je bila izvoljena posebna ministrska delegacija 5 ministrov, ki je danes s posebnim vlakom odpovala v Pariz, da varuje tankal interese Jugoslovije. Delegacija vodi ministrski predsednik St. Protič. Vojna odškodnina, ki bi jo imela plačati Jugoslovila, oziroma njene nove pokrajine, je večja nego vojna odškodnina, ki jo dobi Srbija. Kot člani se dodeljeni delegaciji ministri Prikič, Marinković, Gluhič in dr. Kramer. Vesti so izvale v političnih krogih kakor tudi v širokih plasteh javnosti veliko konsternacijo. Seja narodnega predstavništva, ki se je bila prelozila, je bila odgojena. V kuloirjih narodnega predstavništva komentirale so se te vesti na različne načine. Za časa posvetovanja ministrskega sveta se je zbrala velika množica pred zgradbo ministrstva za zunanje stvari.

Seja narodnega predstavništva bodo bržkone odgojene. Prevladuje tudi mnenje, da se bodo z dnevnega reda odstavila vsa notranja politična vprašanja in da se bo vse delo narodnega predstavništva posvetilo izključno zunanji politiki.

Velesile o naši državi.

»Arbeiterwille« z dne 22. t. m. prinaša iz Zagreba (19. junija) sledeče poročilo: Domneva, da ne bodo o usodi in bodoči vladi kraljevine SHS odločili v Belemgradu, temveč v Parizu, ne torej po jugoslov. narodnem predstavništvu, temveč po diktatu velesil, se tudi po zadnjih informacijah bolj in bolj utrjuje. Glasov teh informacij je Pašić, ki se je zavzemal za Veliko Srbijo, izgubil ves svoj upliv. Dr. Trumbić zaupnik krone velja kot odločilna osebnost. Zmaga Trumbića pomenja zmago jugoslovanske misli, to se pravi, federativne države, obstoječe iz Srbije, Hrvatske z banom kot kraljevim namestnikom na čelu, in Slovenijo z deželnim predsednikom; kar bi izpodrinilo trdi centralizem. Dinastija Karađorževićev bo vladala to zvezno državo; te tri province pa se bodo same upravljale s polno avtonomijo. O pripadnosti Bosne, koje ljudstvo sestoji enako iz Srbov kakor Hrvatov, naj odloči ljudsko glasovanje, ravno tako o Crngorici, kjer se znova kaže močna (?) struja v prid kralja Nikite. Antantne države so baje že pritrdile tej novi ureditvi jugoslovanske kraljevine. — Tako poročilo, katero če tudi ni morda dosti resnično, je vendar zelo simptomatično in važno.

Nova italijanska vlada pred senatom.

LDU. Milan, 26. »Corriere della Sera« poroča iz Rima z dne 25. t. m. seji senata, kjer se je novo ministrstvo Nitti predstavilo senatu in kjer je novi zunanji minister Tittoni imel svoj programni govor, naslednje:

Po kratkih uvodnih besedah predsednika Bonasija je novi ministrski predsednik Nitti predstavil svoj kabinet in naznanil, da se je sestavila nova italijanska mirovna delegacija v Parizu, sestoeča iz senatorjev Tittonia, Marconija, Scialoja in Ferrarisa ter poslanca Crespija. — Zakladni minister Schanzer je predložil začasni proračun do 31. junija 1919, nakar je ob splošni pozornosti povzel besedo novi minister za zunanje stvari Tommaso Tittoni, ki je izjavil med drugim:

Naša delegacija na mirovni konferenci v Parizu ima zelo težko stališče. Že nekaj mesecev parlament in italijanski narod opazuje z naraščajočim nemirom, da so si že vse zavezniške države zagotovile priznanje svojih zahtev in udeležitev svojih vojnih ciljev, dočim se glede vojnih uspehov Italije porajajo vedno večji dvomi. No, vprašujete se, koliko časa bo še trajala ta negotovost, ta dvom. S predsednikom prejšnje mirovne delegacije, Orlando, sem imel podoben in pristrčen razgovor, v katerem me je natanko informiral o dejanskem stanju poteku mirovne konference v Parizu. Uspeh teli pogajanj je tak: Meje z nemško-avstrijsko republiko so se določile, kakor smo želeli mi. Glede Jadranskega morja je vsled Wilsonove spomenice nastal nov položaj, ki ga je Orlando že naslikal parlamentu. Vam vsem je znano, da se je izjavil polizkus s Tardieujevem kompromisom. To je v par besedah trenutni položaj naše delegacije v Parizu. Mirovna konferenca se je bavila s to formulo, ki naj bi zadovoljila naše zaveznike in predsednika Wilsona, pri čemer mi še vedno vztrajamo na londonski pogodbi, ki jo pa predsednik Wilson ne priznava, a vztrajalo na njej naši zavezniki, povdarjajoč, da se mora Reka pripustiti Hrvatski.

Glede Albanije ni še padla nobena odločitev. Toda Severna Albanija je še vedno zasedena po Srbih, v Mali Aziji so Grki zasedli Smirno, ki jo pogodba, sklenjena v San Giuvanni di Moriana priznava nam. V Afriki so si Angleži in Francozi z našim privolenjem razdelili nemške kolonije, kar moramo smatrati za kompenzacijo. Ne da bi se spuščal v podrobnosti, morem reči, da so Angleži popolnoma zadovoljni s svojo pridobitvijo, dočim je po mojem mnenju Francija dobila premalo.

Zakaj je torej naš položaj manj zadovoljiv, kot v začetku mirovnih pogajanj? Dočim smo se strinjali z angleškimi in francoskimi zahtevami v Evropi, Aziji in Afriki, Francija in Anglija še nista izjavili, da soglašata z našimi zahtevami. Ti dve državi imata torej svoj mir, moreta demobilizirati svoje armade, moreta začeti lečiti rane, ki jim jih je zadala krvava vojna, moreta začeti zepet normalno gospodarsko in kulturno življenje, dočim Italija še nima mira. Jaz le — pripovedujem, ne ustvarjam si sodbe, toda zgodovina bo svojčas ugotavljala svoje pravice.

Pri svojih pogajanjih v Parizu se opiramo na pravičnost naše stvari. Naši zavezniki morajo upoštevati, da je prijateljstvo z Italijo zanje velike koristi, kakor tudi vemo, koliko nam koristi njihovo prijateljstvo. Prepričan sem, da naša mislija v Parizu ne bo več dolgo trpela.

Zunanja politika mora biti odsej politika narodov. Čas, ko so se pogodbe in sporazumi med državami sklepali brez vednosti narodov, ko so se določevale vojne, je bil. Takna diplomacija je v svobodnih državah pokopana. Narodi morajo popolnoma poznati in razumeti politiko, ki jo vodijo njihove vlade. Vsled tega želim, da italijanski narod izve popolno vsebino londonskega dogovora, ki jo je deloma posnel iz odkritih ruskih časopisov in iz indiskrecij drugih listov. Obrnil se bom do zaveznikov s prošnjo, da smem pri občiti ves londonski pakt.

Svojega programa ne bom nadelgo in široko razvijal. Poznate ga dobro iz mojega govora, ki sem ga imel meseca februarja 1916. v Nizzu, v katerem sem enega zahteval, da se morajo naše zahteve in naši interesi veljavno zagotoviti pred koncem vojne. V svojih zadnjih govorih v senatu sem vedno poudarjal, da je Reka bila vedno italijanska in da se ji more priznati pravica do samoodločbe. Zaključil sem: »Ne moremo smatrati minimuma, da je za nas zadovoljiv tak mir, ki nam ne prinese možnosti, da si zagotovimo pravičnih trgovskih pogojev, ki nam ne nudi priroke, da si zagotovimo dobavo surovin, ki ne škrti našega izseljevanja, ki ne zagotavlja našega stališča v Adriji in v Sredozemskem morju in ki ne nudi garancij za obstoj in procvit naših kolonij.

Iz vsega tega je razvidno, da se ne moremo ničesar odpovedati. Pač, odpovedali bi se takoj naši nalogi, kakor hitro bi zapazili, da je ne moremo izpolnjevati po željah našega naroda.

Italijani smo in tega se moramo zavedati. Zaradi tega vam moram kolegi v mirovni delegaciji in laz izjavljamo: Ves naš program se osreduje v tehle besedah: »Italijani smo, vedno Italijani in predvsem Italijani.«

Čehoslovaška narodna skupščina.

LDU. Praga, 26. (CTU.) V današnji seji narodne skupščine je vladna odgovorila na včerajšnja izjava poslance Pospisila o internacijah in razmerah v taboriščih internirancev. Pri tej priliki je došlo do daljše debate. Vlada je tudi obširno poročala o delovanju državi sovražnih madžarskih komunistov in branila vladne varnostne odredbe na Slovaškem. Nato je sledila debata o proračunu za šolstvo. Govorila sta poslanca dr. Srdinko in Krejčí, ki je zahteval, da se mora država, ker so občinske volitve izpadle v korist socializma, viadati socialistično, samostanske šole naj se podpržajo ali pa opustijo; zahteval je tudi reformo za srednje šole. Poslanec opat Zavoral je protestiral proti temu, da bi se v gornjih razredih srednjih šol zmanjšalo število učnih ur za verouk. Posl. Marež je zahteval, da se v šolstvu odpravijo privilegiji za Nemce, ker je Avstrija Čeha tako zelo zapostavljala. Posl. Stefanek je opisoval šolske razmere na Slovaškem in zahteval energično odpravo, in da se v Bratislavi to jesen otvori medicinska fakulteta. Posl. Uhlir je povdarjal, da se postopa z Nemci v šolskem vprašanju pravično in dokazoval, da so Nemci v tem pogledu v veliko ugodnejšem položaju. — Nato so debato o šolstvu preložili na jutri in začeli debato o proračunu trgovskega in železniškega ministrstva.

Nürnbergski neodvisni socialisti.

Monakovo, 24. (DunkU.) — Zakasnelo. Na včerajšnji deželni konferenci bavarske neodvisne socialistične stranke v Nürnbergu so sklenili izdati oklic, v katerem stranka izjavlja, da se pridružuje stališču, ki ga zavzema osrednje vodstvo nemške neodvisne socialistične stranke glede mirovnega podpisa. Stranka odklanja poskus, da bi se pod masko narodnega boja za ševizma organizirala vojna proti ententi pod vodstvom vladajočega vojaštva, ker bi bila katastrofalna za nadaljnji razvoj socialne revolucije. Na koncu pozivlja oklice bavarske vlado, da takoj odpravi vojno stanje na Bavarskem, da izpusti vse politične aretirance in ukine vse sodbe, ki jih je preko sod izrekel radi političnih prestopkov.

Dnevne vesti.

Proti stanovanjski bedi.

Dne 26. t. m. se je vršil v veliki dvorani »Mestnega doma« javen shod, katerega je posetilo precej občinstva. Na shodu je poročal predsednik odbora za odpravo stanovanjske bede g. višji revident južne železnice Černigoi, kateri je izjavil, da nova država zahteva žrtve, žrtve in žrtve, a temu nasproti je dolžna najmanj preskrbeti stanovanja za službujoče uradništvo in uslužbenstvo sploh. Do sedaj pa v tej smeri ni napravila drugega, nego celo vrsto enket in neko vodeno naredbo, katera pa nikomur ne pripomore do stanovanja. Naredba, razglašena v »Napreju« dne 7. aprila, ki bi resnično odpravila stanovanjsko bedi, pa je romala v koš, ker je predstavljatelj meščanskega demokratizma, mož, čigar usta so vedno polna človekoljubja, v svojem članku v »Slov. Narodu« dne 10. aprila t. l. pod napisom »Boljševizem od zgoraj« nastopil proti. Uradništvo je prisiljeno do samopomoči, ter je v to svrhu sestavilo odbor za odpravo stanovanjske bede in volilo iz tega 12 členski ožji, akcijski odbor. Ta odbor je izdelal v kratkem času štatiško, iz katere je razvidno, da je danes v Ljubljani 534 družin z 2500 družinskimi člani brez stanovanja, od teh jih živi 143 že mesce in mesce v železniških vozovih, temu nasproti se je pa ugotovilo, da ima 483 stanovanec ženskega in 394 moškega spola, tedaj skupaj 877 stanovanec, ki nimajo v Ljubljani ničesar iskati, zasebna stanovanja, ter bi njih preselitev na deželo, eventualno v prazne gradove, tako odpravila stanovanjski mizeriji. Odbor daje tedaj merodajnim faktorjem 30 nasvetov in pretes, med katerimi so resnega uvaževanja vredni: izpraznitev raznih vojaških in drugih uradov, ki so nastanjeni v privatnih stanovanjih, tako ima n. pr. samo žandarmerijsko poveljstvo zasedenih 25 stanovanj; dalje odprava v mestu vseh onih internatov, sirotišnic, rekonvalescentnih domov, ki niso neobhodno potrebni; izselitev vojaštva na deželo in preureditev itak tako neekonomično izrabljenih vojašnic v stanovanja; preureditev škofskih zavodov istotako v stanovanja; takojšnje uvedbo za mesto Belgrad razglašene naredbe tudi za Ljubljano in slednjič nujno stavbo stanovanjskih hiš z že dovoljenim 11 milijonskim kreditom, ki bi dal možnost, da se zida 44 hiš s skupno 399 stanovanji. Odbor je predložil navzočim resolucijo, obstoječo iz sedmih točk, ki se ima predložiti centralni vladi v Belgradu.

Debate so se udeležili: zastopnik društva hišnih gospodarjev, ki je obračal pozornost zborovalcev na tozadevno resolucijo, ki leži v plarni tega društva in po njegovem mnenju kaže jasno, koliko usmiljenja, sočutja, imajo hišni gospodarji za one, ki so brez stanovanja (?); zastopnik mestne občine, ki je izjavil, da je poklicala uradništvo vlada in ne občina v Ljubljano, vsled tega ima skrbeti za to mizerijo tudi vlada, nikakor se pa ne more navaliti še to zlo občin, ki je v prvi vrsti odgovorna le svojim občanom (Ta je tudi lepa!) in slednjič zastopnik ZJZ, ki je namignil hišnim posestnikom, da se bode z njimi po končnoveljavnih uredbi med drugače govorilo, ako se sami ne spametujejo prej.

Resolucija, kakor naknadno predlagana brzojavka na centralno vlado v Belgradu, sta bili soglasno sprejeti.

Kako postule naše deželno sodišče.

Kdor prebere ta napis, bo zmignil z rameni in rekel: to že poznamo, to ni nič novega, vedno je bilo tako in bo tako. Ta vražja naša indolentnost, kako je vsem do mozga vcepljena! A vseeno se mora napraviti red tudi pri naših sodiščih, ali pa likvidirajte, gospodje, ako ne zmorete tega dela!

Bil sem včeraj klican kot priča na deželno sodišče, točno za 10. uro predpoldne. Poleg mene še štiri druge priče. Pred to razpravo bi se imeli vršiti še dve drugi razpravi ob 9. uri. A ob devetih še ni bil komplet slavnih sodni dvor, ker je manjkalo zapisnikarja. Ura je potekla za uro, ubogi sodnik je preletel že vse sodne dvorane neštetiokrat — a zapisnikarja ni našel. Razumljivo je to, ker pri sodišču teli moči tako primanjkuje, da se tepejo sodniki zanje, kakor za bogate neveste. Bila je pol 9, pol 10, 10 ura — zaman ves trud. Šele ob pol 11. uri se je sodniku posrečilo ukaniti drugi sodni dvor in v triumfu je pripeljal ugrabljeno nevesto.

Mislil sem, sedaj pride odrešenje. Kaj šel! Lepo sem čakal, da je bilo 11, 12, 1 ura popoldne. Ob pol 2. uri se pa vendar odpro vrata — moje veselje, sedaj bom rešen. A kaj šel! Sedaj pride najlepši! Slavni sodni dvor mi pove, da lahko odidem, se me ne potrebuje več.

Sedaj pa vprašam odgovorne činitelje: Ali res mora tako biti? Koliko je brezposelnih pisarjev, zakaj jih ne nastavite? Zakaj ne kličete priče za čas, ob katerem bodo resnično zaslišane? Ali ne znate izračunati, koliko škode povzročate ne samo javnosti, nego tudi lastnemu aparatu?

Naj se zadeva ne vem kako uvidno ali izpregledno presoja, najde se samo en izraz: škandal! Tako ne sme iti dalje in odpomoč je nujno potrebna.

Kdo zabranjuje uvoz tiskovin?

Prejeli smo: Urad za trgovski promet izjavlja, da ne dela nobenih zaprek pri uvozu tiskovin. Da se na uvoz tiskovin prepreča, ni samo res, ampak zabranjuje se celo uvoz takih, ki so zgolj obrtne potrebščine. Kje se torej delajo zapreke? Kje je krivda?

Darilo ameriških Jugoslovancev.

Čez pet dni dospe parnik iz Amerike, ki prinaša darila ameriških Jugoslovancev svojim rojakom v Jugoslaviji. Del daril je namenjen sorodnikom naših izseljencev, ki dobe večje množine raznega blaga, obutve in obleke. Poleg tega obstaja večje skupno darilo, ki se razdeli potrebnim ljudem v Jugoslaviji. V ta namen so zbrali ameriški Jugoslovanci večjo vsoto s preštevanimi prispevki. Darila so: živanke, čevlji (moški in ženski), blago za ženske obleke, platno za perilo, blago za ženska krila, usnje za podplate itd. S parnikom pridejo zastopniki »Youngoslav Relief« g. Josip Sitar (Slovenec iz Toplice na Dolinskem), Peter Mladinec (Hrvat iz Pučišča v Dalmaciji) in Vladimir Predović (Slovenec iz Logatca). Razdelitev daril bosta vodila v Sloveniji g. Sitar in Predović v Dalmaciji in na Hrvaškem ter v ostalih pokrajinah Jugoslavije g. Mladinec. — Predsednik »Youngoslav Relief« Čihabog je Slovene: Franc Jager. Župnik in profesor za vseu-

čilišču sv. Bonifacija v Minersotti. — Čas in način razdelitve se objavita pravočasno. Rodbine, ki dobe od svojih sorodnikov v Ameriki darila, prejmejo od zastopnikov »Youngoslav Relief« pisмено obvestilo.

Brzovlak Reka-Zagreb-Zemun.

Brzovlak, ki je dosedaj vozil na progi Reka-Zagreb-Zemun dvakrat na teden in prihajal v Zemun v torek in petek, bo vozil od 1. julija vsak dan.

Drobno.

— Vpisovanje na deški in deškiški oddelki Slovenske trgovske šole v Ljubljani se vrši 5., 6. in 7. julija t. l. od 10. do 12. ure popoldne. Prednosti imajo sinovi in hčerke trgovcev, industrijcev in obrtnikov. Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo.

— Vojni pohabljeni občine Bled priredijo v nedeljo, dne 6. julija tombolo z veselico, šaljivo pošto itd. na vrtu gostilne Potočnik (Flegarju) na Bledu v korist revnih otrok in vdov v vojni padlih mož in očetov. Dobitke ter denarne prispevke hvaležno sprejema proti potrditvi gostilničarka in v to pooblaščen pohabljenec. Pričetek točno ob 14. uri (ob 2. popoldne).

— Društvo zasebnih uradnikov in uradnic v Ljubljani opozarja vse svoje člane, da se izrednega občnega zbora, ki se vrši v nedeljo, dne 29. t. m. v dvorani »Mestnega doma«, zanesljivo udeležijo. Za vsakega posameznika so važni razgovori o poslovanju in osebno o pravilniku glede podpor. Pridite polnoštevilno!

— Kočevska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda zapali na predvečer Vidovega dne, v soboto, dne 28. junija velik kres, združen z večerno zabavo.

— Na splošno željo ponovi Dramatični odsek Kočevske Čitalnice v tretji narodno igro »Deseti brat« v nedeljo, dne 29. junija ob 16. uri v hotelu »Mesto Trste«.

— Finančna konceptna služba za pravnike. Sklenjeno je, da se v finančno konceptno službo sprejmejo tudi oni dijaki, ki še niso popolnoma dovršili svojih pravnih študij. Nastavljeni bodo za takozvane konceptne pripravnike in uradne aspirante. Napraviti pa bodo morali v gotovem roku pravne izpite. Te dni izide natečaj za te uradnike.

— Oddelek ministrstva za prosveto za Zemun, Banat, Bačko in Baranjo, bo dajal vsled odčitave državnega proračuna slušateljem višjih šol mesečne štipendije po 300 kron.

— V skladišču železniškega in demobilizacijskega materiala na predkolodvoru Dravljice so se izsledile neurednosti. Vojaška oblast je ukrenila potrebne ukrepe za odpravo nedostatkov.

— Naša iskrena zahvala cenjenemu Glasbenemu društvu v Zagorju za naklonitev vsote 400 K 4 vin. za tukajšnje reveže kot čisti donosek igre »Moč uniforme« dne 4. maja t. l. — Županstvo Zagorje ob Savi.

— Tatvina čevljev. Neki trgovec je nakupil dne 28. maja 1919 pri tukajšnjih trždarh večjo množino moških in ženskih čevljev, naložil v to pripravljen zaboj ter pustil pripeljati na glavni kolodvor v svrhu prevoza v njegovo domovino. Blago je fakično tudi prišlo, toda pri reviziji je zapazil, da manjka 13 parov čevljev v vrednosti čez 2000 kron. Tedaj je naznanil primanjkljaj tukajšnji policiji, katera je po svojih policijskih agentih izsledila tatove in zaplenila del ukradenega blaga. Storičica sta Dolžič Ivan, roj. 1872 iz Smartnega in Pavlič Jože, roj. 1901, stannioč v Spodnji Šiški, ki sta tatvino tudi priznala. Oddana sta bila letnišnici deželnega sodišča.

— Več konjske oprave in sicer 1 prsna oprema, 1 težki komat, 2 hrbtna jermena, 2 para vavetov in 2 uvidi v skupni vrednosti od 800 kron je bilo ukradeno Lorencu Štirn-u, posestniku iz Peržani. Storičica se za sleduje.

— Krava, in sicer takozvana brezasta, vredna 4000 kron, je bila ukradena Josipu Dimnik v Obrijah h. št. 10. Krava je bila ukradena iz hleva po dosedaj nepoznanem storilcu. Sviri se pred nakupom krave.

— Knjižnica akademije znanosti v Pečuhu, katere predsednik je škot Julij Zichy, se je konfiscirala in bo memiščen v Belgrad.

Iz Slovenije.

Zidanimost.

Nikdar še nismo videli tukaj belih severnih medvedov. Kar naenkrat so se pokazali, seveda — v človeški koži.

Južna železnica je vedno pridno skrbela in tudi sedaj ni pozabila na

svoje uslužbenke. Poslali so kurilniškim delavcem lepe bele obleke iz vreč, namreč iz solnatih vreč; najslabše blago, kar se ga more misliti. Tukaj so zopet pokazali, kako prilazno gredo svojim uslužbencem na roko. Seveda, oni mislijo, vsaj so v Jugoslaviji in spadajo med tiste, ki nosijo take obleke. To je naravnost nesramno, da se upa uprava dati oseboj takšno obleko, ki jo niti astanti ne nosijo. Isto se godi tudi nastavljenec. Nekateri že po dve in tri leta niso dobili nobene obleke in hodijo direktno raztrgani in vsak ima drugo barvo. Tega naši gospodje v državnemu zboru ne vidijo, ampak kokarde na čepicah, to so pa gospodje takoj videli in ukazali, da se morajo odstraniti. Ako pa posamezni že celi zadnji del telesa kažejo, je v redu, vsaj gospodje jih ne kažejo. Ako nam povrnete denar, ki smo ga morali plačati za čepice, potem pa ukazujte.

Gospodje, ura bje! Ne čakajte, da Vas čas ne prehití, ker je lahko prepozno, če mislite, v Jugoslaviji, starega avstrijskega šimelna jezdit brez sedla. Vam kar častitamo, ampak mi ga ne poznamo več. Če niso gospodje pri upravi sposobni za delo, potem naj pustijo. V Jugoslaviji rabimo moke, ki bodo delali, ne pa stare avstrijske birokrate, ki še do danes trake zaslužnih križcev na prsi: nosijo.

Celje.

V tukajšnji kamnoseški družbi je nastal med delavci in mojstri nek spor, ki se ni mogel doslej v glavnem radi trmoglavosti najetega mojstra mirno poravnati. Delavci so morali stopiti v stavko. Tukajšnje strokovno tajništvo se je zelo trudilo, da se spor poravna. Dotični mojster se je pa nedostopno in neolikano držal. Do sporazuma se ni moglo priti. Ker pa stavka izbruhnila in se je navedlo nad kamnoseško družbo zaprtje, vabim vse kamnoseke, da naj ne sprejmejo tam dela toliko časa, dokler se zadeva ne poravna. Našel se je sicer nek stavkokaz iz St. Pavla pri Prebodu, ki je že začel delati, ko ga je pa naš zaupnik opomnil, se je izgovarjal, da tega ni vedel in je opustil. Kamnoseki, ne delajte do poravnave pri tej družbi!

Kultura.

Repertoar narodnega gledališča. Drama: 28. junija, sobota »Na smrt obsojeni«. Abonma C 68. — 29. junija, nedelja »Na smrt obsojeni«. Abonma B 68. — 30. junija, ponedeljek »Na smrt obsojeni«. Abonma B 68; (zadnja dramska predstava). — Opera: 28. junija, sobota »Madame Butterfly«. Abonma B 2/67. — 29. junija, nedelja popoldne ob 3. uri »Mamzell Nitouche«. Izven abonma (vojaška predstava za srbske posadke). — 29. junija, nedelja zvečer »Žongler«. Abonma C 3/69. — 30. junija, ponedeljek zaprtje. — 1. julija, torek »Postiljon iz Lonjumeau«. Abonma A 70. — 2. julija, sredo »Madame Butterfly«. Abonma C 2/67. — 3. julija, četrtek »Boheme«. Izven abonma. — 4. julija, petek »Postiljon iz Lonjumeau«. Abonma B 70. — 5. julija, sobota, »Madame Butterfly«. Izven abonma.

»Bajka o volku«. Igra v štirh slikah. Spisal Fran Molnar. Prevel: Josip Sest. — Režiser: Josip Sest. — Import tega Molnarja na našem odru ni bil neobhodno potreben. Molnarjevo umetniško potenco bi naznačil z dvema imeni: Lehar — Hans Bartsch. Napol opereta, napol melodram. Specijelno pri tej »Bajki« ga imam na sumu, da je hotel menda koketirati (ali pa se morda celo ponorčevati) iz Ibsenovih ženskih figur »Nora«, »Gospa z morja«. To bi bilo seveda predrzno, ker Molnar pač ne dosega niti Sudermanna. G. Sest se je torej uračnil, ko si je izbral za svoj prvi večji nastop baš to »Bajko«, ki po neverjetni prvi in šibki drugi ter operativno zasnovani tretji sliki ushne pred koncem četrte. Dramatske sile v tej igri ni; niti v dejanju, niti v značajih. Kaj pa je povedal gospod Molnar? Kaj vam neki pove takšente dunajski ali budimpeštanski felitonist? Duhoviči vam nekaj, ščegeta vas prijetno po ušesih in po srcu, ko pa se ozrete naokoli, se zagledate v prazen nič. To ščegetanje imenujejo dunajski in budimpeštanski bankirji (morda tudi naši?) — umetniški užitek! Gospod Molnar je najbrž kakemu prijatelju-igralcu hotel napisati efektno ulogo, na je postavil na oder štiri figure, ki jih mora v isti sliki predstavljati isti akter. Iz tega silovitega duševnega konflikta avtorjevega se je rodila ta igra. On, ki razume svojo obrt, je vso reč primerno tapetiral, izbral motiv santer začel misteriozno razmerje, ki vlada med spoloma, z nekakšno

plehko, vodeno »bajko« o volku, ki hoče požreti dekle, pa ga mož prežene s palico... Kakšna mizerija! G. Sest je storil iz svoje uloge vse po intencijah avtorjevih. Bil je od nog do glave deklamatorsko-prazni avstrijsko-pruski oficir, bil je neresen in neverjeten ataše brez daše, bil je poblazneli operni pevec, ko pa je naposled bil sluga in mestoma kot koncipient, smo videli, da je tudi dokaj inteligenten in ambiciozen igralec, ki bi ga bilo zanimljivo vneti še v kakem drugačnem trileju. Tudi vsa ostala gospoda je spadala v okvir. Lepo in šablonsko, G. Bukšekova je bila na svojem mestu, g. Šaričeva se je odlikovala s hladno, fino duševno odsotnostjo resnične umetnice v umetniški podrejeni in neznatni nlogi. Laftantšek g. Železnikar je bil izboren, natakari so bili prav po budimpeštansko vsiljivi in nevšečni. — K prevodu bi pripomnil, da se ne pravi slovensko »truplo ob truplu«. Albrecht

Gospodarstvo.

Belo apno. Trboveljska premogokopna družba naznanja, da ji je sedaj možno postreči cenj. odjemalcem v doglednem času z njenim najboljšim zagorskim belim apnom. — Tozadevna cenj. naročila naj se blagovolijo nasloviti na reprezentanco, Ljubljana, Knafleva ulica 13.

Izpred sodišča.

Tatvina pri Skabernetu.

Mladenč Karel V. je služil pri tvrdki A. C. Skaberne v Ljubljani od julija 1915 leta. Bil je cel čas pošten in odkritega značaja. Odpiral je trgovino, raznašal zavitke, vpraševal je bil tudi pri gospodinjstvu. Januarja t. l. pa je prišel v družbo Franca Dolinškega, ki je žagal pri Skabernetu drva, krasni blago iz trgovine. Pozneje je tudi Dolinšek sam nekajkrat ukradel blago. Ukradeni blago se ceni okoli 7000 K.

Pri hišni preiskavi pri Dolinški so izsledili tudi nekaj vojaškega blaga v skupni vrednosti okoli 100 K. Ko je izvrševal g. Podreberšek pri njem hišno preiskavo, se je temu protivil in obmetaval preiskovalce z različnimi psovkami. Ko ga je hotel aretirati, ga je tudi ranil na roki. Obtožba dolži K. V. in Dolinška tatine, Dolinška tudi hudodelstva javnega nasilstva, prestopka zoper javne naprave in narebe in prestopka zoper telesno varnost.

Porotnemu senatu predseduje podpredsednik deželnega sodišča Fran Regally, obtožbo zastopa državni pravnik dr. Modic, mladega šefa loštetnega V. zagovarja dr. Pegan, Dolinška dr. Krejčí. Oba obdolženca sta na tozadevno vprašanje predsednika Regallyja odgovorila, da sta kriva. V. je imel ob nastopu službe 40 K plače, katera je dospela do marca meseca, ko je bil aretiran na 120 K (v času, ko so trgovci grabili stotice, je imel ubogi fant 80 K plače!).

Dr. Pegan vpraša V.: »Zakaj ste porabili denar?« — K. V.: »Kupoval sem jestvine, ker je bila hrana doma bolj pičila.« — »Koliko ste porabili na dan?« — »Do 10 K.« — Ali ste bili sami? — »Z enim tovarišem, ključavničarjem, kateri me je tudi šilil k tatvini, a imena ne povem, ker se mi smili.«

Nato sta bili zaslišani priči trgovci g. M. Skaberne in g. Golija. Dr. Pegan vpraša g. Golija: »Koliko je bila blaga... nakupna cena?« — »Menda je bila...« — »Ali ni bilo mogoče še manj?« — »Ja, mogoče.« — »Kako dolgo ste ga imeli na zalogi?« — »Dolgo ga nisimo imeli.« — »Mogoče pa je bilo nekoliko dalj, pol leta, leto.« — »Ne vem mogoče.« — »Koliko je bila nakupna cena moških srajc?« — »Menda okoli K...« — »Povem vam, da ste bili imeli na zalogi že dve leti in so vas veljale K...« — »Ne verujem; mogoče. Saj pravim, da ne vem natančno.« (Težava je bila navesti kupno ceno).

Zagovornik dr. Pegan je v svojem zagovoru krepko branil obtožbenca V., poudarjal njegovo mladost, da je bil napeljan k temu od drugega, da nima dovolj duševne odporne sile, kar se je videlo iz razprave, opozoril porotnike na neresno v družini in predlaga oprostiti.

Zagovornik Dolinšek dr. Krejčí je ravno tako predlagal oprostiti. Po temeljitim resursumu predsednika Regallyja so porotniki, katerim je stavil pet glavnih vprašanj, pri svojem posvetu na vsa stavljena vprašanja odgovorili z ne (Razmerje v glavnih vprašanih staveh na tatvino 5 da 7 ne).

Predsednik Regally je razglasil nato oprostiti razsodbo.

Po razglasitvi razsodbe je nalogoril predsednik Regaly mladotenega Karola V., naj bo odseljen in da naj se zahvali porotnikom, ker so mu izkazali milost. Karel V., ki očitno ni vedel, da je oproščen, je stopil pred porotnike, rekoč: »Prosim milostne sodbe.«

Najnovejša poročila.

PROTIREVOLUCIJA NA OGRSKEM.

LDU. Budimpešta, 27. (ČTU.) »Voerses Ujsag« poroča o protirevoluciji po deželi: Protirevolucija je izbruhnila najprej v turek v Kaloczi, kjer so bivši častniki, hujskajoči proti Judom, sestavili iz okoliškega prebivalstva oddelek bele garde in razorožili šibko posadko rdeče garde, ki se je nahajala v Kaloczi. Aretirali so delavski svet in nato ustrelili predsednika strankine organizacije v Kaloczi Czupa. Od tu se širi protirevolucija po drugih pokrajinah med belo in rdečo gardo. Zlasti huj je bil boj med belo in rdečo gardo v Bunapataju, kjer se je po srditem peturnem boju rdeči gardi posrečilo poraziti belo gardo, ki je pustila na bojišču 300 mrtvih. Vodje bele garde so pobegnili večidel čez demarkacijsko črto k Srbom, ki so jih razorožili in odvedli v Beograd.

NOVA ITALIJANSKA MIROVNA DELEGACIJA.

LDU. Milan, 26. Kakor javlja današnji »Corriere della Sera« bodo tvorili novo italijansko delegacijo pri mirovni konferenci senatorji Tommaso Tittoni, Guglielmo Marconi, Vittorio Scialoja in Maggiorino Ferraris ter poslanec Silvio Crespi. Nova italijanska delegacija ni še odpotovala sredi iz Rima v Pariz, kakor se je splošno mislilo. Njenega odhoda ni pričakovati niti še za danes.

VOJNA ODŠKODNINA IN JUGOSLAVIJA.

LDU. Beograd, 27. Vsled težkoč, ki so se pojavile na mirovni konferenci v vprašanju odškodnin, je naša mirovna delegacija poslala 2 člana v Beograd, in sicer Velizara Jankoviča in dr. Bakčiča, da o teh težkočah poročata vladi.

PREHRANA CELOVCA.

LDU. Celovec, 27. Vojaška uprava kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je z ozirom na veliko pomanjkanje živil po lastnem nagnu in na prošnjo občinske uprave ter nekaterih uglednih meščanov izposlovala za mesto Celovec in okolico 30 pitanih volov, 1 vagon masti, 1 vagon slanine, 1 vagon prekaljenega mesa in salama, 184 živih svint, 102.495 kg krušne moke ter 19.816 kg krompirja. Druga živila so na pot. Radi znižanja cen, ki so na povprečini že nižje kakor prejšnje, se vrše pogajanja, ki bodo kmalu končana.

ZANIMIVO!

LDU. Celovec, 26. »Kärntner Tagblatt« poroča iz Beljaka: Italijansko poveljstvo je ustanovilo dve prodajalnici, ki sprejemata v plačilo le italijanske lire in pa avstro-ogrske srebrne krone, ki imajo enako vrednost z lirami. Zanimivo je opazovati, kako prihajajo zopet na dan srebrne krone ter tudi zlati novci, ki so počivali vso vojno v varnih skrinjicah. — Jugoslovanska policija je izsledila v neki celovski vojaški bolnici, kjer so se lečili še zaostali člani nemške narodne obrambe, veliko količino (okoli 500 kg) ekrazita in drugih eksplozivnih snovi, dasi je bilo takoj prvi dan zasedbe objavljeno, da se mora oddati vojaški oblasti vse orožje in vse streljivo.

STAVKA V BERLINU.

LDU. Berlin, 27. (ČTU.) Dosedaj je stavkalo v Berlinu 20.000 železničarjev in delavcev. V večernih urah se je položaj znatno poostil. Dozdeva se, da generalne stavke ne bo možno preprečiti. Obrambni minister Noske je izdal pravkar po-

velje, s katerim na podlagi zakona o obsejnim stanju prepoveduje vsem železničarjem, da prenehajo z delom. Kdor se temu povelju zoperstavi, bo obsojen na leto ječe.

RUMUNI IN MIR.

LDU. Bukarešta, 25. (Rom DU. Dacia.) Liberalna stranka je izjavila na usta Bratianu, da noben pripadnik te stranke ne sme vstopiti v kabinet, ki bi podpisal mirovno pogodbo. Narodno-liberalna stranka upa, da ostane Bratianu na krmilu in da bo v sporazumu z zastopniki osvobojenih zemelj mogel organizirati odpor zoper podpis mirovne pogodbe.

To in ono.

Tenoristi in valuta.

»Pravo Lidu« piše: »Odhod v Ameriko je bil za naše umetnike vedno dobra priložnost ne le za dosego slave, ampak tudi za dosego velikega plačila vsled dobrega stanja tuje valute. Honorarji so bili, preračunani iz dolarjev na krone, naravnost neverjetni. Amerika sedaj baje že zelo hrepeni po evropskih pevcih in pevkah. Po mirovnem sklepu se bo najbrž začelo »romanje« pevcev v ta eldorado. Nekemu slavnemu dunajskemu umetniku je bilo baje že obljubljenih 100.000 dolarjev za 100 koncertov v Ameriki, kar bi znašalo nemško avstrijskih kronah skoro tri milijone (ali nad 1.600.000 čehoslovških kron). Nasproti temu pa je slavni ameriški tenorist italijanskega izvora, kateremu je dunajsko koncertno ravateljstvo ponudilo za en sam večer fantastičen honorar 70.000 K, ni niti smatral za vredno, da bi ravateljstvu sploh odgovoril, ker znaša ta honorar, izpremenjen na ameriško valuto, le — 2400 dolarjev. — Nastaja vprašanje: kaj bo naredil finančni minister Rašin, da ohrani našo valuto, v slučaju, da bodo naši tenorji romali v Ameriko. Ali bodo ustanovljeni »Sindikati za izvoz tenoristov«? Uvoza tujih koncertnih umetnikov, se — kot gori omenjeno ni bati, zato bi pa ti sindikati tenoristov lahko odpadli. Ni-li to resnica?

Aprovizacija.

Amerikansko blago za otroke do 6. leta se bode delilo v aprovizacijskem skladišču pri Mühleisnu na Dunajski cesti po sledečem redu: Na izkaznice št. 1700 do 2000 v turek, dne 1. julija od 8. do 11. ure dopoldne. Na izkaznice št. 2001 do konca v turek, dne 1. julija od 2. do 5. ure popoldne.

Izdajatelj: Josip Petejan.

Odgovorni urednik: Rudolf Golouh.

Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Krojarski pomočniki s plačo 1. razreda se sprejemajo pri tvrdki K. Pučnik, Ljubljana, Sodna ulica 3.

V Ljubljano potujočemu slav. občinstvu se priporoča Restavracija v Prešernovi ulici št. 9.

Naznanilo.

Tvrdba G. Tönnies, stavbno podjetje v Ljubljani, naznanja, da sta iz tvrdke izstopila gospoda Gustav in Viljem Tönnies, na novo pa je vstopil kot javni družabnik gradbeni svetnik g. Rudolf Tönnies, uradno poverjeni arhitekt in stavbni mojster v Ljubljani, do sedaj gradbeni ravnatelj bosansko-hercegovskega gradbenega delniškega društva v Sarajevu.

Tvrdo vodita od 1. maja 1919 naprej gospoda Emil Tönnies in Rudolf Tönnies kot javna družabnika.

Tvrdba prevzema v izvršbo napravo projektov, načrtov in stavb vsake stroke, v vrhunalni stavbi pa kot posebnost moderna industrijska poslopja.

Vršila bode, kakor doslej, vsa prevzeta dela strogo solidno ter se priporoča za nadaljna naročila.

Stavbno podjetje G. TÖNNIES,

Dunajska cesta 35/c.

Mestni magistrat Maribor.

Kazpis mesta inženirja.

Mesto Maribor sprejme enega. event. več inženirjev v službo.

Pogoji za sprejem:

- jugoslovansko državljanstvo,
- zadovoljivo zdravstveno stanje,
- popolna znanost slovenskega jezika,
- absolviranje inženirske stroke na kakšni visoki tehnični šoli z obema državnima izpitoma,
- starost ne čez 40 let,
- primerna praksa.

Plača in pokojnina kakor pri državnih uradnikih. Prosilci, ki niso bili do sedaj nastavljeni v kakšni javni službi, se sprejmejo definitivno šele po enoletnem zadovoljivem službovanju.

V drugi javni službi izvršena leta se računajo po dogovoru.

Plača oziroma uvrstjenost v gotovi činovni razred je odvisno od sedanjih prakse prosilca.

Dobro kvalificirane moči lahko računajo z hitrim napredovanjem.

Tozadevne ponudbe se uveljavijo.

najpozneje do 10. julija 1919

mestnemu magistratu v Mariboru, ki daje tudi vsa eventualno zaželena pojasnila.

Maribor, dne 24. junija 1919.

dr. Pfeifer s. r.

Drago vam plačam

lepo, suho

lipovo cvetje!

Zbirajte ga in javite, koje množino ga imate! Vreče vam pošljem in prevzamem blago proti povzetju!

Vinko Vabič, Žalec pri Celju.

Ponudbe trgovcev prosim le z navedbo cene!

Angleška čudotvorna mast

hladi, žisti, mehča, izvlači tuje tvarine, prepreči zastrupljenje krvi in operacije. Vposilja samo proti predplačilu franko K 8-80 za 1 dozo lekarna Thierry-ja v Pregradu, glavna zaloga v Ljubljani R. Sušnik, Marijin trg št. 5 in vse druge lekarnice.

GOSPODARSKA PISARNA

Dr. Ivan Černe

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6. poslojpe LJUDSKE POSOJILNICE.

daje nasvete v vseh gospodarskih zadevah in premoženjskih vprašanjih; izposljuje posojila, posreduje prodajo in nakup vrednostnih papirjev in tujega denarja, posreduje pri prodajah in nakupih vseh posestev, izvršuje centve in ogleda. Promet z Ameriko. Edina pisarna te vrste v Jugoslaviji.

Urađuje od 8.-12. ure dop., od 3.-5. ure pop. Vprašajte v pisarni. Znamka!

Stavbena tvrdka Viljem Treo

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 10,

si usoja naznaniti, da je zopet pričela s svojim delovanjem in se priporoča za prevzemanje vseh v njeno stroko spadajočih del kakor:

novih zgradb, prezidovanj, vsakovrstnih popravil, sestav načrtov, zadevnih proračunov, cenitev, tehničnih mnenj

i. t. d. v dolgoletno znani solidni in strokovnjaški izvršbi po najnižnjih cenah.

Iščejo se

strojarski pomočniki

Aleks. Podbinec, Radeče pri Zidanemmostu.

Agitirajte za naše časopisje!

Proda se

kompletno čevljarsko orodje, pri katerem je tudi dobro ohranjen Original Singer Cylinder stroj.

Natančneje se poizve v upravnistvu tega lista.

Popravila se sprejemajo. Lastna delavnica.

IVAN JAX in sin

LJUBLJANA Dunajska cesta št. 15. LJUBLJANA

Sivalni stroji in stroji za pletenje. Izborna konstrukcija in elegantna izvedba iz tovarne v Lincu. Ustanovljena l. 1867. Vezanje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji, »Reol« . . . KOLESA iz prvih tovarnen

***** Dürkopp, Styria, Waffrad.

Za uvoz in izvoz

prevzamem blago vseh vrst, kakor žito, moko, milo itd., katero imam vedno v zalogi. — Cenj. tovarnam in podjetjem se priporočam kot tvrdka z l. referencami. Import in export

FERDO SERT, Maribor, Koroška cesta 21.

Priporočamo tvrdko Šivalni stroji za vsako obrt in rodbinsko rabo

Jos. Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

:: ter posamezni deli, igle, olje, potrebščine za šivilje in galanterijo. ::

Pohištvo

za delavska stanovanja iz mehkega lesa. Spalne sobe, jedilnice, sobe za gospode, vseh vrst lesa in oblik. Kul. ske oprave, železno pohištvo, tapetniške oprave zelo poceni v trgovini pohištva

Karl Preis, Maribor, Stolni trg št. 6. Nakup neprisljen!

Ceniki zastoj!

Sezona maj - september. Dijetetični sanatorij Zdravniško vodstvo Dr. Lavrič.

ROGAŠKA SLATINA

za vse kronične bolezni želodca in črevesa, jeter in ledvic, za vse bolezni preosnove (sladkosečnost ali cukrovka, debelost), za putiko (arthritis urica, uratična diateza).

Okrepčevalne kure za bledične in slabokrvne rekonvalescente po pljučnih, srčnih boleznih in za bolne na živčevju.

Dijetetično zdravljenje po metodah prof. Dr. Noordena fizikalna terapija po načinu in običajih svetovnega zdravilišča Wiesbaden-a.

Glavnica: 200.000.000 kron.

Rezerve okrog 150.000.000 kron.

Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani.

Prešernova ulica 50 v lastnem poslopiu.

Prodaja in nakup vrednostnih papirjev; borzna naročila; sprejem in oskrba depotov z vesno revizijo zbiralnih efektov; samske shranbe (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom strank; krediti in predjmi vsake vrste; inkaso in colentment; nakazila in izplačila na vsa mesta tu- in inozemstva; potovalna kreditna pisma; sprejem denarnih vlog na knjižico in tekoči račun, itd. . .